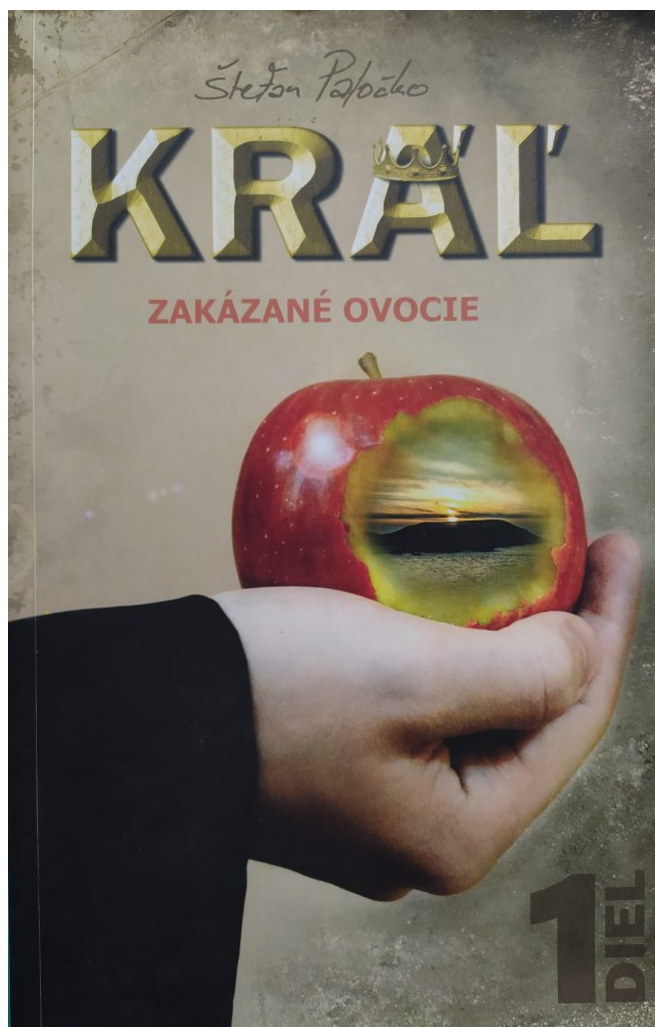

26. Trilógia Kráľ – rozhovor s otcom Štefanom Paľočkou

written by doc. Štefan Paľočka | 5. septembra 2021

1. Otec Štefan, kedy a za akých okolností ste dostali nápad napísať trilógiu Kráľ?

Asi po troch rokoch v pastorácii som sa začal zaoberať myšlienkou, že by bolo dobré napísať súhrn celého Kristovho spasiteľného diela, aby bol takto ľuďom sprostredkovaný celý jeho kontext. Samému mi chýbala nejaká kniha, ktorú by človek mohol zobrať do rúk a nájsť v nej takpovediac na jednom mieste čo najjasnejšie vysvetlenie toho, ako funguje spása človeka. Rozhodoval som sa medzi odbornou teologickou knihou a románom, ktorý by bol napísaný na spôsob podobenstva. V tej dobe som ešte neprednášal na fakulte a vyhodnotil som to tak, že román

by bol jednoduchšie pochopiteľný a mal by širší záber ako odborná monografia, ktorá je predsa len určená užšiemu okruhu teológov. Takže voľba padla na román.

2. Bolo pre Vás ťažké napísať knihu? Bol to zdĺhavý proces? (Prípadne čo to obnáša napísať knihu? Možno bola potrebná aj nejaká obeta rodiny, či pochopenie farnosti.)

Keďže nie som spisovateľ, nedokázal som vyhodnotiť, či sa mi môj zámer napísať román aj podarí zrealizovať dokonca. Počas celých troch rokov písania som si nikdy nebol istý, či nenarazím na nejaké miesto, po ktorom už nebudem vedieť v písaní pokračovať. Priznám sa, že aj na moje prekvapenie takáto prekážka sa počas celého písania neobjavila. Tvorba tohto románu prirodzene postupovala až do konca. Vo farnosti vôbec nevedeli, že pracujem na nejakom románe. Dokonca okrem mojej rodiny nevedel o tom nikto. Neupozorňoval som na to práve kvôli tomu, lebo som sám nevedel, či sa to vôbec podarí. A keďže som to bral skôr ako pokus, ktorý sa nemusí podariť, snažil som sa to robiť vo voľnom čase, aby to nebolo na úkor povinností.

3. Už od začiatku ste mali v pláne napísať príbeh, ktorý bude rozdelený do troch častí?

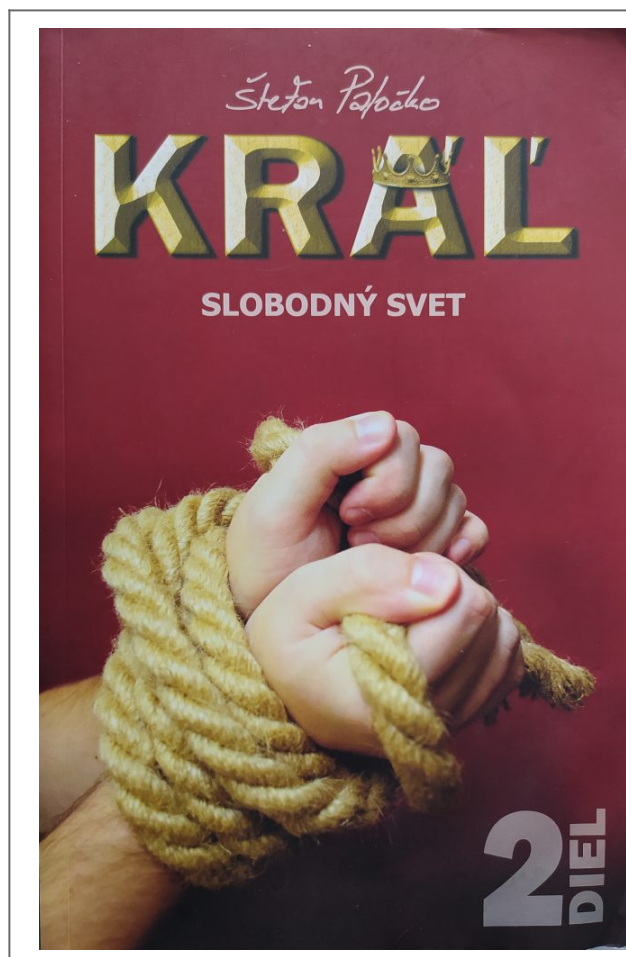
Je pravda, že príbeh sa tvorí postupne. Chce to určitý čas, kým hlavná dejová línia dozreje. Ale vo chvíli, kedy som začal román písať, už som vedel, že to bude trilógia.

4. Odkiaľ ste čerpali inšpiráciu na príbeh a jeho postavy ? (napríklad u Tolkiena alebo Lewisa?)

V dobe, keď som bol v seminári, začalo sa do slovenčiny a češtiny prekladať mnoho náboženskej literatúry. V rámci týchto kníh bol veľmi populárny žáner náboženských románov, ktoré symbolickým spôsobom alebo na spôsob podobenstva vykresľovali rôzne kresťanské témy. K autorom takýchto románov samozrejme patrili aj spomínaní Tolkien, alebo Lewis. Tento žáner sa ukázal ako veľmi zrozumiteľný a pútavý. Z tohto dôvodu môžem

povedať, že inšpiráciu, akým spôsobom podať ľuďom dôležité témy kresťanstva, som čerpal aj u týchto autorov. Na druhej strane čo sa týka samotného príbehu, tu by som povedal, že inšpiráciou bolo skôr to, čo v príbehoch týchto autorov chýbalo. Náboženské symbolické romány pochádzajú skôr z protestantského prostredia, a tak prirodzene obsahujú pohľad na niektoré prvky kresťanstva, ktorý je zavádzajúci, alebo sa jednoducho nekryje s realitou. A aj čo sa týka katolíckych románov tohto druhu, tie sa zameriavajú na čiastkové kresťanské otázky, ale nikdy som sa nedostal k románu, ktorý by sa pokúsil na spôsob podobenstva zachytiť celý základný kontext Kristovho spasiteľného diela. To bol dôvod, prečo som sa takýto román pokúsil napísať sám.

A čo sa týka inšpirácie na postavy, ktoré v románe vystupujú, možno povedať, že ide o pozorovanie ľudí, ktorí sa objavovali v mojom okolí a sledovanie jednotlivých pováh a ich reakcií na životné problémy. Na základe takéhoto pozorovania ľudí som následne tvoril jednotlivé charakteristické postavy v románe.

5. Ľudia, ktorí vaše dielo prečítali, v ňom našli obrazy pripomínajúce kresťanský príbeh spásy človeka. Je pravda, že za príbehom trilógie je niečo viac?

Každý román má v sebe viac vrstiev. Na podklade Kristovho spasiteľného diela, ktoré je hlavnou schémou románu, sa odohrávajú osudy rôznych ľudí, ktorí sa dostávajú do rôznych životných situácií a reagujú na nich sebe vlastným spôsobom. V románe som sa pokúšal vykresliť rôzne povahy s nádejou, že v niektorej z týchto postáv môže čitateľ objaviť sám seba, uvidieť, prečo v konkrétnych životných okolnostiach reaguje tak ako reaguje, a aké dôsledky napokon takéto správanie so sebou prináša. Samozrejme, že dôraz je kladený na to, že tieto dôsledky sú napokon nezvratné, a v tom negatívnom prípade vedú k definitívnej životnej katastrofe. Preto je tento román nie len jednoduchým popisom toho, ako funguje spása človeka, ale tiež naliehavé volanie k prehodnoteniu životných postojov čitateľov a k prijatiu záchrany, ktorá je Kristom ponúkaná.

6. Ako ste vy sám so svojim dielom spokojný? Nechceli by ste možno dnes s odstupom toľkého času v ňom niečo zmeniť?

Román bol dopísaný pred osemnástimi rokmi, aj keď knižne vyšla prvá časť trilógie až v roku 2017. No za celý ten čas, odkedy som román dopísal, som nemal dojem, že tento román mal vyzerať inak. Dej i postavy vystihujú presne to, čo som chcel napísať a čo by som chcel napísať aj v súčasnosti, ak by taký román neexistoval. Zo svojej strany by som teda mohol povedať, že som s dielom spokojný. To je však len polovica dôvodov k spokojnosti. Druhou polovicou by mala byť pozitívna odpoveď na otázku, či sa podarilo týmto dejom a postavami v ňom osloviť aj čitateľov. Či im to prinieslo práve ten úžitok, o ktorý som sa snažil. To však už nie je otázka na mňa, ale na tých, ktorí môj román čítali.

7. Plánujete sa pustiť do ďalšieho príbehu? (Tu neodpovedajte, prosím, len „jednoslovne“.)

Môžem potvrdiť, že veľmi rád by som sa vrátil k písaniu románu. O inšpiráciu taktiež nie je núdza. Ale ako som povedal v úvode, nie som spisovateľ. Ani dnes neviem odhadnúť a zaručiť, že ak by som sa do takej práce pustil, či sa mi ju podarí aj dokončiť. Zároveň takéto písanie vyžaduje mnoho času, čo je pri mojom súčasnom zaťažení na teologickej fakulte nemysliteľné. Momentálne sú prioritou vedecké teologické štúdie a monografie. V každom prípade by som chcel napísať aspoň ešte jeden román. Tak, ako pred dvadsiatimi rokmi som cítil naliehavú potrebu sprostredkovať ľuďom celkový kontext Kristovho spasiteľného diela, tak aj teraz vnímam existenciu ďalších dôležitých tém kresťanstva, ktoré akosi zanikajú a vytrácajú sa z povedomia ľudí, a predsa majú podstatný vplyv na spásu človeka.

[o. Štefan Paločko](#)

Zdroj: [Časopis Slovo](#)